

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)

Název učební jednotky (téma)	Uprchlíctví očima žáků
Stručná anotace učební jednotky	Beseda se žáky 3. ročníku na téma charity, uprchlictví ve světě. Žáci vyhledávali z dostupných zdrojů články týkající se života lidí, kteří museli opustit své domovy, přemýšleli, jaké je k tomu vedly důvody, zjistili, jak vypadají uprchlické tábory a představovali si, jak asi pokračoval život lidí, o kterých se dočetli. Žáci představili třídě informace, které doma vyhledali a diskutovali ve skupinách o důvodech uprchlíků k opuštění bydliště a výtvarně ztvárnili své představy
Časový rozsah učební jednotky	4 vyučovací hodiny (4x 45 minut)
Nutné předpoklady	- téma navazovalo na již osvojené znalosti žáků (např. vlast, domov, rodina, bydliště, zdravá výživa)
Věk žáků (ročník)	8 – 9 let (3. třída)
Zařazená průřezová témata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osobnostní a sociální výchova 2. Výchova demokratického občana 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 4. Multikulturní výchova
Vyučovací obor (y)	Český jazyk a literatura, Výtvarná výchova
Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vyhledává informace o sobě a své rodině a o místě, kde žije, porovnává je a dává do souvislostí s tím, co se dozvídá od ostatních a z dalších zdrojů o světě a aktuálním dění. • Žák na základě příběhů konkrétních lidí uvede nejčastější příčiny chudoby a problémy s ní spojené • Žák vyjadřuje solidaritu s lidmi žijícími v obtížných podmínkách <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák reflektuje vlastní empaticnost, pokouší se podívat na svět též očima druhého

<p>naplnit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák respektuje jiné lidi jako svébytné osobnosti • Žák rozpoznává a podporuje sociálně kreativní nápady druhých <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák rozlišuje projevy netolerantního chování k jakémukoli druhu odlišnosti ve společnosti a uvede konkrétní příklady • Žák na konkrétním příběhu, s nímž se setkal z literatury, popíše rozličné způsoby života, myšlení a vnímání světa • Žák na konkrétním příkladu jedince či skupiny lidí dokáže popsat, jaká jejich lidská práva jsou porušena <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák rozpozná příklady porušování lidských práv (včetně dětských práv) a svobod a vyhledává adekvátní způsob pomoci • Žák diskutuje o konkrétních příkladech nespravedlnosti a nesvobody
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>ČJ - Žák si osvojí pojmy uprchlík, emigrant, azylant, dokáže tyto pojmy svými slovy vysvětlit</p> <p>VV – Žák se učí míchat barvy, rozložit obraz na celou plochu, věnuje se detailu i celku</p>
<p>Hodnocení</p>	<p>Žáci hovoří o své práci, popíší děj, který výtvarnou prací sdělují</p> <p>Žáci při výkladu užívají osvojené pojmy</p> <p>Žáci a žákyně v modelové situaci zažijí to, s čím se mohou setkat lidé prchající z domova, seznámí se s příběhem uprchlíka – vrstevníka, v diskusi se zamyslí nad přesunem lidí po světě a poznají překážky, kterým čelí lidé jiné národnosti v neznámém prostředí.</p>
<p>Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům</p>	<p>1. hodina</p> <p>Učitel zahájí rozhovorem, kde žáci žijí, jak žijeme my, jak asi žijí lidé v jiných zemích, kdo někdy slyšel slovo emigrace, kdo se již někdy stěhoval, kdo viděl nějaký film o lidech např. z Afriky- jak a kde žijí, kde pracují, je tam počasí jako u nás,...</p> <p>Žáci si přečtou dopisy od ugandského chlapce, kterého škola adoptovala, povídají si o Africe, ukáží si světadíl na globusu i na mapě světa (kdo již v Africe byl, v jakém státě, zda viděli život tamních lidí, kdo někdy slyšel o válkách ve světě, z jakého zdroje o nich slyšel, zda někdy slyšeli o lidech, kteří museli uprchnout ze svých domovů, seznámí se s pojmy uprchlík, emigrant, azylant).</p> <p>Vyučující ukáže žákům obrázky uprchlických táborů, přečte příběhy azylantů, kteří žijí v ČR.</p> <p>Domácí příprava</p> <p>žáci doma na internetu, z encyklopedií nebo knih vyhledávají informace nebo příběhy o lidech, kteří museli opustit své domovy (cizí země, válka,...)</p> <p>2. a 3. vyučovací hodina</p> <p>vlastní informace žáků o získaných informacích (ve skupinách, před kolektivem třídy)</p>

	<p>vyučující seznámí žáky s výtvarnou soutěží Na moři, po souši, vzduchem, aneb z místa na místo</p> <p>řízený rozhovor: kudy uprchlíci cestují, jak, jak dlouho jim to trvá, co si mohli vzít ze svých domovů s sebou, odchází jednotlivci, celé rodiny nebo celé vesnice (kmeny),...</p> <p>malba představ žáků o tématu</p> <p>4. hodina</p> <p>výstava prací ve třídě, společný výběr prací do soutěže</p> <p>ukázka komiksu s tematikou uprchlictví, který vytvořili žáci 7. ročníku</p>
<p>Seznam příloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • http://www.adra.cz/prvak/vytvarna-soutez • http://www.migraceonline.cz/cz/e-knihovna/zatim-s-nimi-nejsou-problemy-medialni-obraz-azyntu-a-jejich-integrace-do-ceske-spolecnosti • http://www.mkc.cz/uploaded/download/Cizinci_nasinci_a_media.pdf <p>http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/LPavlickova_Fragments_1.pdf</p>
<p>Autor lekce, škola (případně zdroje)</p>	<p>Mgr. Ivana Chramostová</p> <p>Mgr. Alena Zapletalová</p> <p>Základní škola a Mateřská škola Opava, Šrámkova 4 – příspěvková organizace</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele</p> <p><i>(následuje po odučení učební jednotky)</i></p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování</p>	<p>Žáci velmi bedlivě naslouchali, téma je velmi zaujalo, doma nacházeli velké množství informací k tématu (encyklopedie, knihy – včetně beletrie, internet, noviny, televizní zprávy,...)</p> <p>Výsledkem čtyřhodinové jednotky vzešly velmi zdařilé výtvarné práce.</p>
<p>S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Slabí žáci velmi pomalu a těžce chápali informace o jiných kulturách, sami nenacházeli možnosti řešení představovaných situací.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a přípravu).</p>	<p>Zařadila bych ještě více aktivit seznamujících s problematikou.</p>

PROBLEMATIKA UPRCHLICTVÍ

Kolektiv autorů:

Mgr. Eva Halfarová, Mgr. Karin Solná, Mgr. Ivana Chramostová, Jiří Chramosta

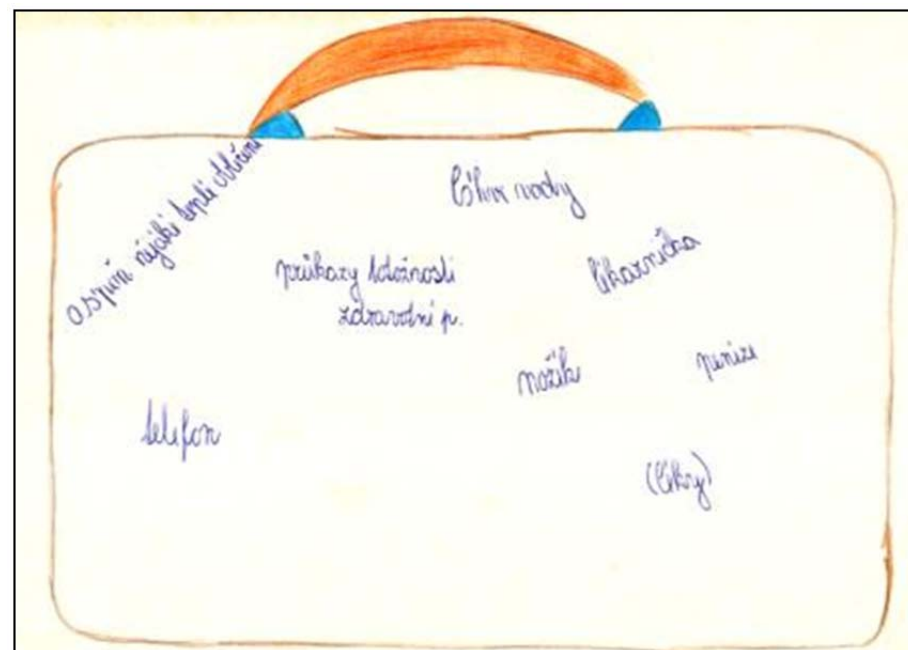
© Základní škola a Mateřská škola Opava, Šrámkova 4 – příspěvková organizace
2013

Publikace byla vytvořena v rámci projektu Světová škola.
Ilustrace vytvořili žáci základní školy.

školní rok 2012/2013

5.10 Vernisáž k projektu Světová škola

Výstavu zhlédly i děti naší mateřské školy.

Obsah:

1.	Představení projektu Světová škola	4
1.1	Spolupracující instituce	5
1.2	Aktéři pro realizaci jednotlivých aktivit	5
1.3	Cílová skupina	5
1.4	Materiální a lidské zdroje	5
1.5	Propagace, medializace a dokumentace projektu	6
2.	Vizitka školy	6
3.	Multikulturní výchova v naší škole	9
4.	Začlenění Globálního rozvojového vzdělávání (GRV) do výuky	10
4.1	Začlenění obsahu GRV do ŠVP	10
4.2	Přehled aktivit a projektů	12
4.3	Aktivity GRV ve školním roce 2012/2013	13
4.4	Příležitosti a rizika projektu	15
5	Aktivity školy, kterými škola naplňuje kritéria projektu Světová škola	16
5.1	Dotazníky	16
5.2	Účast v mezinárodním projektu MeneTekel	17
5.3	Výtvarná soutěž o.s. Adra	18
5.4	Nesud' knihu podle obalu – komix	19
5.5	Nástěnka ve škole	21
5.6	Charita	21
5.7	Adopce na dálku	22
5.8	Hra Multipolis	22
5.9	Skutečné příběhy lidí, kteří chtějí pracovat a žít mezi námi	23
5.10	Vernisáž k projektu Světová škola	31

1. Představení projektu Světová škola

Projekt Světová škola je mezinárodní projekt, který v ČR probíhá pod záštitou místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga. Zatím tento titul v ČR získalo pouze 20 převážně středních škol. V letošním roce usiluje o získání titulu 5 základních a 10 středních škol z celé ČR.

Metodickou podporu, semináře, publikace, konzultace při začleňování Globálního rozvojového vzdělávání témat do ŠVP a další podporu nabízí Vzdělávací program Varianty společnosti Člověk v tísni.

Škola musí splnit kritéria, a tím získat ocenění a certifikát Světová škola.

Kritéria (Světová škola je místem, kde):

- součást výuky a života školy tvoří globální témata;
- žáci se pod vedením týmu učitelů zabývají aktivně světovým děním a sledují aktuální vývoj v rozvojovém světě;
- žáci, učitelé i širší veřejnost tak získávají informace o globální problematice;
- žáci identifikují místní problémy s globálním přesahem a usilují o jejich řešení;
- je nejméně jedenkrát za rok ve spolupráci s místní partnerskou organizací uspořádána akce
- je společný cíl přispět k řešení vybraného problému.

Dlouhodobým záměrem projektu je pro nás získání porozumění problematice uprchlictví, předávání nabytých informací dalším třídám, školám a veřejnosti, vytyčení si konkrétní pomoci. Smysl projektu spatřujeme ve vytyčení konkrétní pomoci ve spolupráci s organizací zabývající se uprchlíky.

Ke získání všech těchto informací nám budou sloužit účasti v soutěžích s GRV tematikou, studium informací z dostupných zdrojů, praktické aktivity, vyhodnocování dotazníkových průzkumů, předávání informací dalším školám na besedách, zpětná vazba ze škol, předání konkrétní pomoci (darů), popř. vytyčení jiné konkrétní pomoci.

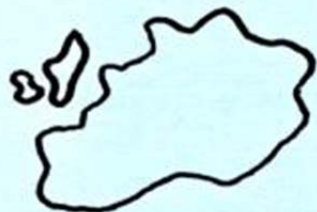
Získané informace a zkušenosti z projektu budeme předávat širší veřejnosti např. prostřednictvím besed, závěrečné konference, ukázkových hodin, nebo pozváním na akce s GRV zaměřením.

SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY LIDÍ, KTEŘÍ
CHTĚJÍ PRACOVAT A ŽÍT MEZI
NÁMI.

AMOS,
JÁ JSEM
ELZA!

Z ČEČENSKA

KDYŽ jsme pře-
šli hranici by-
lo nás 5. Já,
manžel švagrové
a děti. Dohromady
jme měli
jednu kášku
s oblečením.

Já měla
jednu šaty,
nicer jsem
si je vyp-
kala a
máma
oblekla.

ČEKÁNÍ NA AZYL
V ČESKU TRVALO
3 ROKY!

Fajrová ANKOL

1.1 Spolupracující instituce

O spolupráci jsme požádali organizace, zabývající se touto problematikou. Formou přednášek by nás autenticky seznámili a informovali o osudech uprchlíků a pomohli s hledáním konkrétního řešení - org. Mariya Arafasha s koordinátorem Deogratias Manuhukiro, org. eeccc.org, Centrum na podporu integrace cizinců v Ostravě, org. Nesehnutí, CPIV Opava, SMO

Materiály, ze kterých žáci čerpali:

LA NGONPO, místo setkávání

Časopis DĚTSKÁ PRÁCE

www.varianty.cz

www.unhcr.cz

www.czechkid.cz

www.opu.cz

1.2 Aktéři pro realizaci jednotlivých aktivit

- Magistrát statutárního města Opava- aktivní účastník
- komunikace se školami
- reprezentace u hostů
- výše uvedené organizace - poradci a konzultanti
- realizační tým - koordinace, vyhodnocování dat a zpětných vazeb
- tým pedagogů spolu s vedením školy
- vybraní žáci ŽP - dotazníky, ukázkové hodiny

1.3 Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou žáci naší školy a žáci přizvaných škol, rodiče, veřejnost. Přínos akce spatřujeme v objasnění problematiky uprchlictví, porozumění problému, osobní angažovanost účastníků, konkrétní pomoc...

1.4 Materiální a lidské zdroje

- Materiální zdroje – pracovní listy na workshopy, dotazníky, odměny a reprezentační dárky pro hosty
- Lidské zdroje - pomoc pedagogů mimo tým při projektovém dni, workshopech a konferenci

1.5 Propagace, medializace a dokumentace projektu

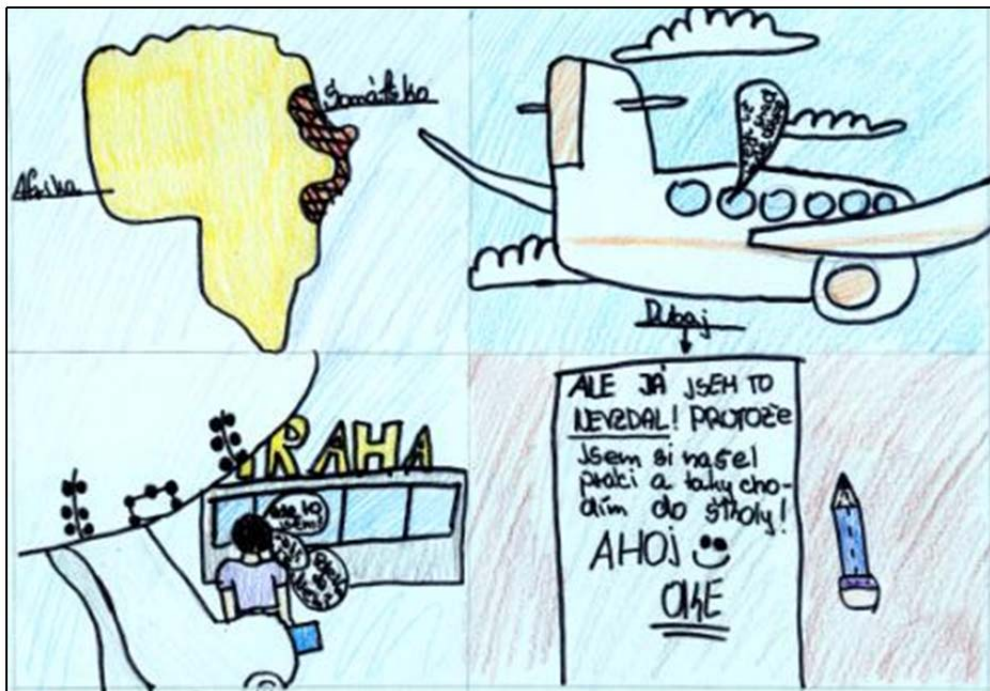
- Regionální tisk
- regionální TV
- pravidelné a průběžné informace na webových stránkách školy
- vlastní video vytvořené žáky školy umístěné na webových stránkách školy

2. Vizitka školy (Zpravodaj Světové školy – únor 2013)

1. Jsme úplnou školou pavilonového typu s 1. až 9. postupným ročníkem a nacházíme se v sídlišti městské části Kateřinky – západ. Školu navštěvuje cca 350 žáků. Všechny kmenové třídy naší školy jsou nově vybaveny interaktivními projektory Benq, které kombinují výhody běžné tabule a velké dotykové obrazovky. Od školního roku 2011/2012 nabízí škola nový způsob výuky hodný 21. století. Do 6. ročníku jsou na základě přijímacích testů vybráni žáci, kteří pracují s osobními notebooky a elektronickými učebnicemi.
2. Příkladem netradiční výuky je projektový den Letem světem, který proběhl ve spolupráci s CPIC a byl vyvrcholením projektu Podpory multikulturní výchovy. Spoustu informací, zajímavých projekcí, příběhů, pohybu ve velkém stylu zažili žáci ve společnosti vzácných hostů z Ukrajiny, Vietnamu a Pobřeží slonoviny. Proběhlo nejen seznámení, ale především výuka afrických písní, tanců a hry na bubny. Cílem projektu EDISON, který funguje pod záštitou MŠMT, je podpora mezikulturního vzdělávání. Naše škola tak měla možnost navázat na předchozí aktivity v oblasti multikulturní výchovy, oblasti, které se intenzivně věnuje již dva roky. naše škola 6 studentů VŠ – praktikantů zahraniční praxe z Kanady, Ruska, Číny, Thajwanu, Indonézie a Gruzie. Naše škola se v minulém školním roce stala adoptivním rodičem ugandského chlapce Juliana a také se již mnoho let věnuje charitativní činnosti (tradiční vánoční jarmark a dobročinný bazar). S organizací všech sbírek (např. Život dětem, sbírka pro psí útulek a Tříkrálová sbírka) zdatně pomáhá Žakovský parlament, který na škole pracuje.
3. Jedním z předmětů, ve kterém zcela netradičně pracujeme s tematikou globálních problémů lidstva či udržitelného rozvoje, je předmět výtvarná výchova. Do výuky výtvarné výchovy jsou začleňovány hodiny s názvem

Jiná skupina žáků sestavovala „Skutečné příběhy lidí, kteří chtějí pracovat a žít mezi námi“:

ekotvorba, kde se např. snažíme pracovat s odpady jako s výtvarnými materiály, či výtvarně zpracováváme nějaké ekologické téma.

Jsme nositeli titulu Zelená škola, a to díky sběru odpadových surovin pro další recyklaci. Jsme rovněž zapojeni do projektu Recyklohraní.

Jelikož jsme sídlištní školou, snažíme se i o zlepšení životního prostředí v okolí školy, a to formou vytvoření školní zahrady jako malého naučného školního arboreta přístupného pro veřejnost.

4. Jsme zapojeni do několika projektů se zaměřením na konkrétní činnosti (biologie, ČJ, cizí jazyk, ekonomika apod.), ale postrádali jsme projekt, který se zabývá problémy v celosvětovém měřítku. Zvolená oblast nás zaujala a těšíme se na nové poznatky z této problematiky.
5. Jsme si vědomi toho, že projekt Světová škola je práce navíc nejen pro učitele, ale i pro žáky. Věříme, že úsilí, které vložíme do projektu, nám přinese spoustu nových informací a poznatků, které děti využijí ve svém dalším životě.

Prezentace práce školy ke zhlédnutí na:

<http://www.xdisk.cz/cs/download.php?id=51FAECFE1>

Žáci naší školy se seznamují s jinými kulturami

Na základě spolupráce naší školy se členy AIESEC (největší studenty řízená organizace na světě), v rámci projektu EDISON, hostila naše škola 6 studentů VŠ – praktikantů zahraniční praxe ze šesti zemí světa (Kanada, Rusko, Čína, Thajwan, Indonézie, Gruzie).

Cílem projektu EDISON, který funguje pod záštitou MŠMT, je podpora mezikulturního vzdělávání. Naše škola tak měla možnost navázat na předchozí aktivity v oblasti multikulturní výchovy, oblasti, které se intenzivně věnuje již dva roky.

Zahraniční studenti přiblížili dětem svoji zemi, ze které pochází – její sociální, ekonomickou, politickou a také kulturní situaci, a děti tak měly možnost porovnat situaci mezi těmito zeměmi a Českou republikou. Prezentace i všechny výukové aktivity probíhaly v anglickém jazyce po dobu jednoho týdne.

Přínosem pro žáky rozšíření všeobecného přehledu, uvědomění si rozdílů mezi národnostmi a kulturami, jedinečný zážitek ze setkání s odlišnou kulturou a další motivace v učení angličtiny.

European action on drugs

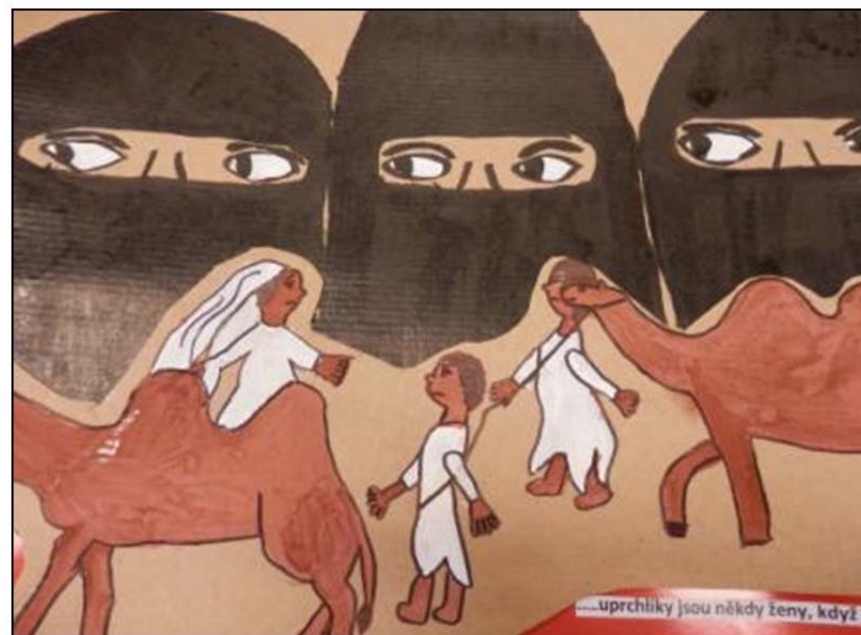

Naše škola je zapojena do celoevropského projektu European action on drugs. Více o projektu najdete na www.action-drugs.eu, kde je zároveň umístěn závazek naší školy v boji proti drogám a drogové závislosti dětí a mládeže.

Proč se škola zapojila do projektu Světová škola?

Jsme zapojeni do několika projektů se zaměřením na konkrétní činnosti (biologie, ČJ, cizí jazyk, ekonomika apod.), ale postrádali jsme projekt, který se zabývá

menší děti malovaly:

Na podkladě příběhů Indů Manoje a Radha nebo Sattara, kteří po emigraci skončili v Austrálii a ve Spojených arabských emirátech, žáci přemýšleli, které věci si museli tito lidé ze svých domovů vzít.

Výsledkem byly odpovědi v dotaznících:

Chcete utéct, a tak zaplatíte převaděči, aby vás společně s dalšími uprchlíky přepravil v nákladním voze do Evropy. Co uděláte?

- Vezmete si doklady, fotografie rodiny, mobilní telefon a peníze.** Převaděč vám sebere peníze i doklady. Budete si moci ponechat telefon, ale nebudete mít peníze na zaplacení hovorů.
- Vezmete si cigarety, jídlo v konzervách, balenou vodu a MP3 přehrávač.** Potraviny a voda jsou těžké, takže je budete muset zahodit. Cigarety cestou vyměníte za jídlo a přehrávač si schováte, abyste ho později za něco vyměnil nebo prodal.
- Vezmete si pokrývku, náhradní oblečení, mýdlo a anglický slovník.**

Válka vás vyhnala z domova. Dostal jste se s manželkou a dětmi do cizího města. Na místním úřadě jste podal žádost o azyl, ale na rozhodnutí můžete čekat měsíce nebo dokonce roky. Co uděláte?

- Najdete si práci načerno, abyste ušil rodinu.** Na cestě z práce vás jednoho dne zatknou a umístí vás do vazby.
- Nebudete dělat nic, jen čekat.** Bez jídla bude vaše rodina hladovět. Začnete šébrat na ulici a dostanete se do vězení.
- Vyhledáte další uprchlíky ze své vlasti.**

Dostali jste se do bezpečné země a nyní už měsíce čekáte na rozhodnutí ohledně své žádosti o azyl. Nevíte, kdy vám bude doručeno, a už nedokážete přežít s jedním eurem na den. Co uděláte?

- Budete dál čekat.** Každý den se budete muset rozhodovat, jestli koupíte raději chléb, nebo mléko. Slábnete a dlouhá cesta na trh pro potraviny je stále obtížnější. Jízdenka na autobus je příliš drahá.
- Najdete si špatně placenou práci.** Zatknou vás za nelegální práci.
- Odcestujete dál na západ, do jiné země.**

problémy v celosvětovém měřítku. Zvolená oblast nás zaujala a těšíme se na nové poznatky z této problematiky.

Jsme si vědomi toho, že projekt Světová škola je práce navíc nejen pro učitele, ale i pro žáky. Věříme, že úsilí, které vložíme do projektu, nám přinese spoustu nových informací a poznatků, které děti využijí ve svém dalším životě.

3. Multikulturní výchova v naší škole

Jako téma, kterému se chceme v rámci multikulturní výchovy věnovat, jsme si zvolili problematiku uprchlíků, která souvisí s tím, co se v multikulturních projektech dozvídáme.

Utečenec je člověk, který nedobrovolně opustil svoji rodnou zemi nebo stát, kde žil, protože je pronásledován, nebo proto, že je v jeho zemi špatná politická situace, případně i válka. Zatímco emigrant opouští svoji zemi často pouze za lepšími ekonomickými podmínkami, utečenec je nucen opustit zemi, neboť se nachází ve stavu, kdy je ohrožen jeho život. Podle oficiálních kritérií je utečenec cizinec, kterému bylo přiznáno postavení utečence z důvodu opodstatněné obavy z pronásledování pro rasovou, národnostní nebo náboženskou příslušnost, pro příslušnost k určité sociální skupině nebo proto, že zastává určité politické názory, pro které se nechce nebo nemůže vrátit do státu, ve kterém má své státní občanství, nebo do státu svého posledního trvalého pobytu. Věnovat se chceme i tématům vnitřního uprchlictví, které se vyskytuje právě v některých státech Afriky.

Tomuto tématu se chceme věnovat v hodinách VOZ, Z, PŘ, D aj. – vymezit pojem uprchlík, vysvětlit historii uprchlictví, příčiny a počet uprchlíků. Dále bychom se věnovali situaci v uprchlických táborech a našli způsob, jak lze za přispění naší školy a žáků pomoci v řešení situace obyvatel z uprchlických táborů. Uděláme průzkum mezi žáky školy a mezi veřejností sesbíráme data a identifikujeme cíl - informovanost o problematice, případně sbírka na knihy v rodném jazyce, školní pomůcky... Oslovíme také konkrétní organizace, či uprchlický tábor.

S touto problematikou chceme seznámit i širokou veřejnost na závěrečné konferenci, která by měla přispět k zvyšování povědomí dětí a veřejnosti o humanitární pomoci, informovat, jak se lze zapojit...

Při posuzování dopadu projektu se zaměříme na informace získané průběžným monitoringem - dotazníky, strukturované rozhovory se zástupci cílových skupin, z neformálních rozhovorů.

4. Začlenění GRV cílů do témat ŠVP

4.1 Začlenění obsahu GRV do ŠVP

Naše škola se dlouhodobě věnuje ve svých předmětech tématu Multikultura. Tato témata jsou obsažena v ŠVP. Žáci se seznamují pomocí konkrétních případů a výpovědí lidí z různých částí světa, kteří navštěvují v rámci multikulturních projektů naši školu, s jejich životem a problémy. Učí se hodnotit a na příkladech doložit význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádřit své možnosti, jak můžou v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení.

V učivu o lidských právech se žáci formou rozhovorů dovídají o respektování práv a zájmů druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, vyjadřují na ně svůj osobní názor a popisují jejich hlavní příčiny i možné důsledky. Svá tvrzení dokumentují vyhledáním patřičných pasáží v Listině základních práv a svobod.

Výchova ke zdraví a občanství zahrnuje po obsahové stránce

- témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota rodiny, domova, vlasti, celého světa a kulturního dědictví
- dále napomáhá porozumět základním demokratickým principům, lidským právům i povinnostem, základním ekonomickým vztahům i zákonitostem všedního dne
- poznatky uplatňuje při volbě povolání, v občanském, rodinném, pracovním i společenském životě, vychází z principů globální výchovy,

5.9 Skutečné příběhy lidí, kteří chtějí pracovat a žít mezi námi

Od května 2010 poskytuje naše škola ve spolupráci se Správou uprchlických zařízení MV ČR s Centrem na podporu integrace cizinců pro MS kraj v Ostravě, samostatně koncipovaný kurz českého jazyka pro děti- cizince ve věku 6-15 let a kurz českého jazyka pro cizince v Opavě.

Naši žáci provedli s některými z nich rozhovory, aby zjistili, kdy přišli do ČR, odkud pocházejí, co je přimělo přistěhovat se do našeho regionu, co pro ně bylo, nebo je nejobtížnější, co jim nejvíce schází nebo co se jim u nás líbí. Zjistili, že každý člověk je samostatný příběh, ale všichni mají společnou touhu: žít bezpečně, mít se lépe a dokázat uživit svou rodinu.

Jak se žáci seznámili s problematikou migrace a co vše si z besed a rozhovorů odnesli, dokazovali žáci v Kvízu o migraci.

Vysvětlovali zde např. příklady migrace dobrovolné a nedobrovolné, rozdíly mezi imigrantem a emigrantem, zjistili, že již znají rozdíly mezi pojmy uprchlík, žadatel o azyl a vnitřně přesídlená osoba, nebo že většina uprchlíků (75%) je přijata v Evropě.

modul 3 – ročník 4

Příloha č. 1. Kvíz o migraci

1. Migrace může být dobrovolná nebo nedobrovolná. Uveďte dva příklady ke každému typu:

a) dobrovolná: *Abd. iránský, jeho rodina se přestěhovala do ČR*

b) nedobrovolná: *Abd. iránský, jeho rodina se přestěhovala do ČR*

2. Vyveďte rozdíly mezi „migrací“ a „emigrací“:

migrace je přesídlení, emigrace je odchod z domova, imigrace je příchod do nového domova

3. Spojte slova se správnou definicí:

1. Uprchlík	A. Lidé, kteří žijí v mezinárodní ochraně a chtějí získat status uprchlíka	1/ 13 11 2 6 1 (1,3 milión)
2. Žadatel o azyl	B. Lidé, kteří museli opustit své domovy kvůli útlaku, pronásledování, politickým, rasovým, národním, sociálním nebo jiným důvodům, pokud nejsou považováni za občany nějaké země	2/ 1 3 5 1 (1,1 milión)
3. Vnitřně přesídlené osoby (VPS) - vnitřní uprchlíci (nepřijaté osoby)	C. Lidé, kteří opustili své domovy kvůli politickým, rasovým, národním, sociálním nebo jiným důvodům, pokud nejsou považováni za občany žádné země	3/ 5 1 2 1 (1,25 milión)

4. Doplněte čísla:

V roce 2009 bylo ..... milionů lidí na světě donuceno opustit své domovy (byly přijaty podle odhadů UNHCR) - kvůli konfliktům, násilím nebo jiným příčinám. Žije asi 25 % z nich v uprchlických táborech (15,7 milión)

5. 75 % všech uprchlíků na světě je přijato v:

a) rozvojových zemích
b) Evropě

6. Nasledující země mají největší počet uprchlíků na světě (jako procento je první jmenová země 31 násobně a je zobrazen také počet jmen):

1/ 13 11 2 6 1 (1,3 milión)	2/ 1 3 5 1 (1,1 milión)
3/ 5 1 2 1 (1,25 milión)	4/ 1 1 1 1 1 (1,1 milión)

Žáky při jejich vyhledávání informací např. velmi zaujal příběh íránského chlapce Abdina, který je v ČR od svých 14 let a v článku popisuje své zkušenosti z uprchlických táborů u nás. Odešel z Iránu z náboženských důvodů, protože jeho rodina přestoupila ke křesťanství.

5.7 Adopce na dálku

Naše škola se v minulém školním roce stala adoptivním rodičem ugandského chlapce Juliana, který pochází z velmi chudé rodiny. Ve školním roce 2012-13 pořádáme různé charitativní akce na podporu Juliana, jako například vánoční bazar, prodej PF aj.

Adopci předcházela projekt Podpora multikulturní výchovy a vzdělávání, kdy se žáci mimo jiné mohli seznámit s africkou kulturou. Hostem v naší škole byl hudebník z Afriky, se kterým si žáci zatancovali v africkém kroji a dozvěděli se více o tomto kontinentu. Žáci s Julianem komunikují prostřednictvím dopisů, kde mu představují naši zemi, město a kulturu.

5.8 Hra Multipolis

V rámci multikulturní výchovy mají možnost naši žáci hrát hru plnou příběhů a rozmanitých situací, která žáky vede k zamyšlení a přimět je v určitých situacích správně se rozhodnout.

snaží se hledat příčiny a východiska ze současných globálních problémů lidstva a vychovávat v duchu tolerance vůči všemu odlišnému (národy, rasy, náboženství, handicap aj.)

- rozvíjí samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat v životě a poradit si ve složitých životních situacích

Pro VOZ jsou východiskem mj. všechna průřezová témata (výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova).

6. ročník

- Na příkladech uvede typické charakteristiky obce, regionu i státu, v němž žije a porovná jednotlivé regiony navzájem.
- Naše obec, region, vlast, kulturní bohatství
- Multikulturní výchova - kulturní diference
- Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení.
- Pomoc lidem v nouzi
- Poskytování první pomoci při jednoduchých zraněních
- Osobnostní a sociální výchova - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod. Svá tvrzení dokumentuje vyhledáním patřičných pasáží v Listině základních práv a svobod. Lidská práva univerzální a specifická x povinnosti člověka
- Poškození lidských práv, úprava lidských práv v právních dokumentech
- Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a stát

7. ročník

- Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.
- Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů.
- Civilizační pokrok x životní prostředí
- Významné globální problémy – ekologické i společenské
- Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k přírodě

8. ročník

- Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.
- Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě, volby
- Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě

9. ročník

- Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky. Království, republika a další formy státu
- Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.
- Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení a důsledky jejich existence pro svět
- Demokracie a totalitní systémy, boj za lidská práva
- Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

4.2 Přehled aktivit a projektů, které škola v rovině cílů GRV realizovala a realizuje

Cílem dalších celoškolských projektů CO TY NA TO? KDO JSEM? NEBUĎME LHOSTEJNÍ K... je, aby žáci získali všeobecný přehled o propojenosti současného světa s globálními problémy lidstva, uvědomují si souvislost mezi chováním a životním stylem lidí z vyspělých zemí a problémy lidí ze zemí rozvojových. Cílem charitativní činnosti školy je získat u žáků motivaci pro vlastní spoluúčast při řešení problémů a pomoc lidem z rozvojových zemí, ale také lidem potřebným, handicapovaným aj.

Protože již druhým rokem podporujeme Adoptivního chlapce Juliána z Ugandy , zabývají se naše projekty také poznáním života a problémů Afriky. Pořádáme besedy, workshopy, spolupracujeme s humanitárními organizacemi. Aby žáci tyto informace nevstřebávali jen pasivně, učí o těchto tématech své mladší spolužáky v rámci projektu Velký kamarád, předávají je i žákům jiných škol (například akce Týden pro inkluzi, projekt EADv - Komixy - Rizikové situace aj. Jsou zapojeni do charitativních akcí a pomáhají s organizací sbírek, čímž se s touto problematikou seznamují zblízka.

5.5 Nástěnka ve škole

5.6 Charita

Naše škola se již mnoho let věnuje charitativní činnosti. S organizací všech sbírek zdatně pomáhá Žakovský parlament, který na škole pracuje. Sbírký pořádáme ve spolupráci s organizacemi CHRPA, Fond Sidus, Život dětem, sbírka pro Psí útulek, Tříkrálová sbírka, Diakonie Broumov.

Holky se zájmem
poslouchají.

Na podvodníky došlo

Kdo mi poradí?

Můžeš se mi svěřit,
pomůžu ti.

Našli jsme dobrou
kamarádku.

Na základě spolupráce naší školy se členy AIESEC (největší studenty řízená organizace na světě), v rámci projektu EDISON, hostila naše škola 6 studentů VŠ – praktikantů zahraniční praxe ze šesti zemí světa (Kanada, Rusko, Čína, Thajwan, Indonésie, Gruzie).

Cílem projektu EDISON, který funguje pod záštitou MŠMT, je podpora mezikulturního vzdělávání. Naše škola tak měla možnost navázat na předchozí aktivity v oblasti multikulturní výchovy, oblasti, které se intenzivně věnuje již dva roky.

Zahraniční studenti přiblížili dětem svoji zemi, ze které pochází – její sociální, ekonomickou, politickou a také kulturní situaci, a děti tak měly možnost porovnat situaci mezi těmito zeměmi a Českou republikou. Prezentace i všechny výukové aktivity probíhaly v anglickém jazyce po dobu jednoho týdne. Přínosem pro žáky bylo rozšíření všeobecného přehledu, uvědomění si rozdílů mezi národnostmi a kulturami, jedinečný zážitek ze setkání s odlišnou kulturou a další motivace v učení angličtiny.

4.3 Aktivity GRV ve školním roce 2012/2013 včetně cílů, časový harmonogram

Září - říjen

příprava celoškolských projektů, sestavení projektového týmu žáků, školení k projektu Světová škola, zahájení charitativní činnosti.

Listopad

adopce na dálku - dopis Julianovi, vánoční přání, charitativní sbírka Projekt Jeden svět na školách- příběhy bezpráví, beseda k projekci České děti, host J. Rotrekl

Prosinec

Vánoční charitativní bazar na podporu adoptivního dítěte z Ugandy Vystoupení afrického bubeníka SHABBY a jeho kapely, beseda o životě v Africe.

Leden – Únor

spolupráce s uprchlickým táborem - Centrum na podporu integrace cizinců zjišťování informací o jednotlivých uprchlických táborech, návštěva pamětníka (beseda); dotazníkový průzkum ve škole a mezi veřejností, literární pásmo básní a písní souvisejících s historií uprchlictví, seznámení s autory píšícími o uprchlících či životě v uprchlickém táboře, filmová tvorba na dané téma.

Školní doprovodné projekty - Co ty na to? Živly, Multikultura, Charita

O těchto tématech se bude diskutovat v hodinách a na projektovém dni, kterého se zúčastní zástupci uprchlického tábora a pamětník. Dotazník udělají žáci žákovského parlamentu (ŽP) ve škole a mezi veřejností. Ostatní aktivity budou probíhat v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Březen

beseda se členy organizací Mariya Arafasha a eecc.org na téma uprchlíci
O těchto tématech se bude diskutovat v hodinách a na projektovém dni, kterého se zúčastní zástupci uvedených organizací a pamětník,

- workshopy pro žáky jiných škol a pro veřejnost - rodiče, zástupce Magistrátu...,
- školní doprovodné projekty - Nebudme lhostejní k..., Živly, Charita, Multikultura.

Duben

monitoring, průzkum a vytyčení naší konkrétní pomoci
monitoring, průzkum a vytyčení naší konkrétní pomoci ve spolupráci s Centrem pro podporu a organizací eecc.org. Konkrétní pomocí máme na mysli - vernisáž, fotovýstavu, pomoc dítěti, skupině...

Týden věnovaný uprchlictví

ÚTERÝ 2. dubna 2013

Relace o problematice uprchlictví v rozhlase, představení brožury, vyhodnocení dotazníků, otevření výstavy prací žáků.

STŘEDA 3. dubna 2013 11:55 - 13:30

Beseda se zástupci organizace CENTRUM VZDĚLÁVÁNÍ A DIALOGU na téma Vnitřní uprchlictví - Holocaust, pamětnice paní Z. Skácelová.

PÁTEK 5. dubna 2013 8:00 - 10:00

Besedy o uprchlících:

- EVROPA - Kosovo - zástupce organizace eecc.org
- AFRIKA - zástupce organizace Maryia Arafasha Burundi
- ČESKÁ REPUBLIKA - organizace CPIC Bc. Kamil Vývoda

Součástí besedy bude úvod k workshopům pro žáky. Zástupce organizace z Burundi předá žákům poselství, na jehož základě budou tvořit výtvarné práce s vlastními návrhy řešení této problematiky. Práce poté budou putovat do Afriky, kde budou vystaveny v

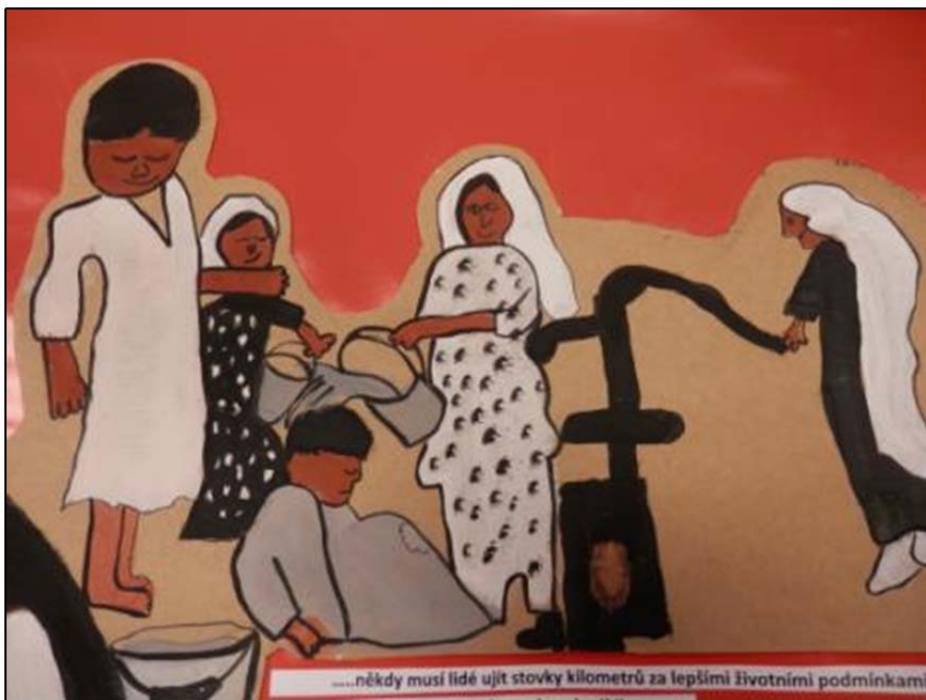
5.4 Nesud' knihu podle obalu - KOMIX

Komixový příběh na téma Uprchlíci mezi námi zpracovali žáci 7.A

5.3 Výtvarná soutěž o.s. Adra - Na moři, po souši, vzduchem, aneb z místa na místo

Žák 3. B besedovali s ředitelkou školy o problematice uprchlíků. Sami vyhledávali z dostupných zdrojů články týkající se života lidí, kteří museli opustit své domovy, přemýšleli, jaké je k tomu vedly důvody, zjistili, jak vypadají uprchlické tábory a představovali si, jak asi pokračoval život lidí, o kterých se dočetli. Pod vedením třídní učitelky pak svoje představy přenesli na výkresy.

prostorách organizace Maryia Arafasha. Tato pomáhá dětem z oblastí postižených občanskou válkou v Burundi v 90. letech .

Květen – červen

Konference za účasti žáků, veřejnosti a zástupců Magistrátu SMO, výsledek, výstup - předání naší konkrétní pomoci. Natočení spotu, vyhodnocení školních doprovodných projektů. Cílem těchto aktivit je porozumění globálním problémům, seznámení se s problematikou uprchlictví, pochopení, že lze přispět vlastním přičiněním.

4.4 Příležitosti a rizika projektu

Globální rozvojové vzdělávání je proces, který přispívá k pochopení rozdílů a podobností mezi životy lidí v rozvojových a rozvinutých zemích, rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů...

Z těchto témat budou učitelé a vedení školy vycházet, vést žáky tímto směrem, sebevzdělávat se, učit se komunikovat mezi sebou navzájem. Vytvoří se tým, který se bude učit spolupracovat, respektovat cizí názory. Poznáme zajímavá témata, rozšíříme své poznání, získáme kontakty na osoby, se kterými bychom se běžně nesetkali.

Zajímavý bude také způsob získávání informací - žáci se naučí komunikovat a vycházet s cizími lidmi, klást jim otázky, naslouchat, a to hlavně v prostorách mimo školu. Žáci by také v této problematice měli vzdělávat své rodiče a známé. V tom všem by jim měli být učitelé dobrými pomocníky, partnery a rádci.

Rizika:

Lidská rizika

- nekompetenčnost realizačního týmu
- nesplnění plánovaných aktivit
- nepropojení projektu s GRV tematikou s náplní vyučovacích hodin
- neinformovanost cílové skupiny o cílech, aktivitách a výstupech projektu
- nezájem pedagogů naší ZŠ na účasti v projektu
- nezájem pedagogů přizvaných ZŠ na účasti v projektu
- nedostatek poradců a konzultantů

Provozní rizika

- nepřijatelné postupy při realizaci projektu
- aktivity prováděné ve vzájemném nesouladu
- nedostatečné naplnění záměrů a cílů projektu

Právní rizika

- nespátřujeme

Informační rizika

- selhání informačního systému
- nedostatečná informovanost o projektu

Eliminace rizik:

Lidská rizika

- kvalitní výběr členů realizačního týmu
- podpora učitelů realizujících GRV tematiku ve vyučování vedením školy
- výběr kvalitních poradců a konzultantů, popř. zajištění náhradníků
- dostatečná osvěta vedoucí ke zdůraznění a přínosu projektu
- stanovení přesného harmonogramu konkrétních aktivit
- oslovení předem všech zainteresovaných osob
- přesná koordinace

Provozní rizika

- kvalifikovaný a úplný popis postupů
- harmonogram činností, aktivit a postupů
- zajímavá a přitažlivá propagace projektu pro cílovou skupinu, různé formy oslovení cílové skupiny, přiblížení aktivit cílové skupině
- profesně odborná a kvalitní činnost spojená s realizací projektu

Informační rizika

- pravidelný systém zálohování dat
- zapojení školního koordinátora ICT, správce webu
- pravidelné a ucelené informace na webových stránkách školy

5. Aktivity školy, kterými škola naplňuje kritéria projektu Světová školy

5.1 Dotazníky pro rodiče, příbuzné i širokou veřejnost

S problematikou uprchlictví se žáci setkávají v rámci tohoto projektu ve vyučování, v projektových hodinách nebo při besedách. Protože si myslíme, že velmi přínosné je svědectví konkrétních osob, mají žáci možnost klást otázky pamětníkům a přímým účastníkům, kteří mají s uprchlictvím zkušenost. Na základě těchto rozhovorů vytvořili žáci malý dotazník, který obsahuje nejčastější otázky na toto téma. Dotazník byl rozdán rodičům žáků

1. a 2. stupně. Žáci diskutovali s rodinou, příbuznými, sousedy, zapisovali názory a zkušenosti dospělých. V mnohých případech se dozvěděli zajímavosti z historie vlastní rodiny (válečné zážitky prarodičů...).

Cílem dotazníkového šetření bylo získat u žáků motivaci pro vlastní spoluúčast při řešení problémů a pomoc lidem potřebným, handicapovaným, poznání názorů starší generace, sdílení zážitků.

Otázky dotazníku:

- Co se Vám vybaví při slově UPRCHLÍK?
- Znáte ze svého okolí/své rodiny někoho, kdo byl nucen uprchnout/emigrovat ze své vlasti?
- Víte, kterých zemí na světě/v Evropě, se tato problematika týká?

Odpovědi:

- Všichni respondenti správně uvedli, kdo je uprchlík. Tuto problematiku znají z médií a tisku, také však od žáků, kteří se tímto problémem intenzivně zabývají ve škole.
- I když žijeme v politicky stabilní zemi, bez válečných konfliktů, v některých rodinách žijí pamětníci, kteří byli nuceni uprchnout za 2. světové války. Také byly uvedeny případy emigrace v období totality.
- Byly uvedeny státy Afriky, Asie, ale také některé evropské státy, ve kterých probíhaly nepokoje. Také někteří uvedli azylová centra, která v ČR máme.

5.2 Účast v mezinárodním projektu Mene Tekel

Letos se v Praze konal již 7. ročník mezinárodního projektu proti totalitě, pořádaný občanským sdružením Umění bez bariér v partnerské spolupráci s Hlavním městem Praha, Konfederací politických vězňů ČR, Univerzitou Karlovou a Ústavem pro studium totalitních režimů.

Autoři tohoto projektu vyhlásili výtvarnou soutěž určenou žákům základních uměleckých škol a základních škol s názvem Má země a svoboda v oborech volná tvorba a fotografie. Odborná porota ocenila dílo našich žákyň udělením zvláštní ceny poroty ve věkové kategorii 11 – 15 let.